

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на Абиола Бамиджоко-Окунгбайе,

озаглавена „ФИЛОСОФСКИ ИЗМЕРЕНИЯ НА

ПСИХОФАРМАКОЛОГИЯТА“

(“PHILOSOPHICAL DIMENSIONS OF PSYCHOPHARMACOLOGY”),

предложена за присъждане на образователната и научна степен „доктор по философия“ при Катедра по Философия (PhD Program in Philosophy Taught in English), Софийски Университет “Свети Климент Охридски”.

Становището е изготвено от доц. Юлия Васева-Дикова (ИИОЗ, БАН)

Текстът на дисертацията на Абиола Бамиджоко-Окунгбайе е в обем от 206 страници и е тематично разположен в Увод (стр.6-8), пет глави (Първа глава - стр. 9-35; Втора глава - стр. 45-65; Трета глава - стр. 74-92; Четвърта глава - стр. 104-135; Пета глава - стр. 141-160), структурирани по параграфи, Заключение (стр. 160-168), Приноси (стр. 185-186) и Библиография (стр. 187-206).

Текстът на Автореферата (в обем от 69 страници) актуално отразява основните идеи на дисертационният труд и спазва стандартите при краткото изложение на основната работа.

Темата на дисертацията е фокусирана върху актуална и интересна проблематика в съвременната философия на медицината, а именно анализирането на проблема за корелацията между психично и медикаментозно. Един от основните трендове в съвременните питания е по отношение на приемането и доказването на причинно-следствена връзка между състоянията на психиката и прилагането на химични агенти по отношение на невронните структури в мозъка.

В *Глава Първа* Абиола Бамиджоко-Окунгбайе очертава рамката на съвременната научна картина относно анализа, характерен за медицинските емпирични науки за устройството и функционирането на мозъка (неврология, психиатрия, медицинска биохимия и др.). Това му дава право да изгради един от първите си аргументи относно емпиризацията на медицината и загърбването

на философските въпроси. Според автора, това не е добра тенденция, защото не обхваща проблема за психичните разстройства в тяхната цялост. Основна теза в първа глава е свързана с извеждането на научното само като аспект, но не и като цялостен подход към проблема за психичните разстройства. На стр. 36 авторът въвежда темата за “съвременното амплиативно разбиране за психичните състояния” (“the contemporary ampliative understanding of mental disorder” - “CAU”). Тава е изведено и като един от основните приноси на настоящата дисертация (Виж: Принос 1).

Глава Втора придставя сблъсъка между два различни подхода в съвременното знание. Единият метод е характерен и спечифичен за научното търсене, изследване и доказване. Другият метод е открояващ се за ненаучното знание и изледване на човека и света. Авторът улавя и отразява наличието на напрежение по оста научно - извън научно знание като акцентира върху слабите моменти и невъзможността да се даде отговор на всички въпроси от позицията на научния анализ и научната картина за света. Той изгражда своята теза - “CAU” - на основата на понятия като епистемични ценности (стр.48), аксеологични елементи по отношение на понятието болест (Ch. Boorse), анализиран в първа глава, сега продължават да бъдат централно питане и във втора глава от дисертацията. Характерно за втора глава е включването в анализа на т. нар. “спор за метода” (“Methodenstreit”) като по този начин се представя част от проблема за нормата във философските анализи. По отношение на анализа във втора глава се акцентира върху приносния момент на настоящата дисертация - Принос 2.

Глава Трета извежда на преден план ролята и значението на терапията по отношение на психичните заболявания. Темата за доказателството в медицинската наука е сериозен и актуален проблем в полето на философия на медицината. Наложилите се стандарти в медицинската наука се представят по модела на йерархична структура онагледена като пирамита (йерархия от методи). Доказването в съвременната медицина се основава на един основен критерий, а именно редуциране на субективни елементи в процеса на изследване и доказване в медицината и особено във фармацията. С това настоящето

изследване попада в епицентъра на актуалните дискусии в областта на философия на медицината. Темата за намесата на ненаучни интереси в процеса на доказване в медицинската наука и в частност на фармакологията е изключително сериозна и важна по отношение на проблема за медицинските методи при работа с отклоненията от нормите в частност на психиатрията.

Глава Четвърта представя един от основните аргументи в подкрепа на идеята за “САУ”, а именно развитието на идеята за “аз”-а през специфичната връзка с медикаменти с психотропен характер. Това се свързва с необходимостта да се потърси различен метод за изследване на “аз”-а адекватен на специфичната област на психофармакологията. Преминавайки през някои от идеите на Декарт, Кант, Сартър и Малбранш, дисертантът очертава необходимостта от специфичен поглед към “аз”-концепцията по отношение на психофармакологията. В това отношение централен момент е представянето и анализа на идеите на П. Чърчланд за връзката между аз-а, невронните структури и биохимичните процеси в тях. Тук Абиола Бамиджоко-Окунгбайе изразява своята позиция по отношение на поставянето на знак за еквивалентност между химични процеси и идеята за аз-а.

Открояващо в **Глава Пета** е придържането към съвременните тенденции при провеждането на философски изследвания, а именно търсенето на общ път по отношение на разделените два тренда в съвременната философия: аналитична и континентална философия. Дисертантът отдава значение и на двата подхода като вижда в този метод на анализ възможността за достигане до резултат по отношение на темата за психофармакологията. Някои от аспектите в хода на анализ се свеждат до търсене на отговори относно “легално vs. морално в медицината”, “балансиране на ценностите” при диагностицирането и определянето статута на психичното здраве, ролята на философията в дискутирането по теми от съвременното поле на медицината.

В **Заклучение** авторът изказва своята надежда дисертационният труд да е “спомогнал за разрушаването на стигмата” по отношение на проблема за менталното здраве.

Основните ми бележки по разработването на темата за психофармакологията от Абиола Бамиджоко-Окунгбайе са по отношение на използваните в работата концепции на Кун (епистемичните ценности, Куновият модел за развитие на науката, влиянието на обществото при правенето на наука и т. нат.) и Попър (проблемът за демаркацията, ролята и значението на псевдонауката, критериите за демаркация и ролята на ad-hoc хипотезите). А именно, те да бъдат представени в тяхната цялост и пълнота, а не в редуциран или есктрахиран вид за целите на текста.

Основната ми препоръка към дисертанта е да потърси и даде (има много такива в полето на философия на медицината) повече примери от самата наука - фармакокинетика и фармакодинамика. Това само ще подкрепи и усилва значението на работата за в бъдеще.

Съгласна съм със списъка на представените приноси на стр. 57-58 от Автореферата.

Като имам предвид посочените достойнства на дисертационния труд, чрез настоящето СТАНОВИЩЕ предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват **ЗА присъждането на Абиола Бамиджоко-Окунгбайе на образователната и научна степен „доктор по философия”**.

София, 02.08.2019 г.

доцент Ю. Васева-Дикова